

Waakzaamheid en vertrouwen

Ledevaartkerk Chaam, zondag 7 augustus 2022

Ds. Sara Dondorp

Eerste Schriftlezing: Jesaja 65: 17-25

Tweede Schriftlezing: Lucas 12: 32-40

Inleiding

De evangelielezing van vanmorgen gaat over waakzaamheid. Jezus is in gesprek met leerlingen en omstanders en heeft al enkele korte gelijkenissen verteld. Over een rijke man die steeds grotere schuren bouwt, maar dan onverwacht door de dood wordt ingehaald. En over de vogels die zich geen zorgen maken over wat ze eten en de lelies in het veld die mooier gekleed gaan dan koning Salomo. Maak je geen zorgen over de dag van morgen, is de les, zoek liever Gods Koninkrijk. Gods heerschappij van vrede en rechtvaardigheid. De profeet Jesaja kon zich zo'n heerschappij voorstellen en schreef er prachtige poëzie over.

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

De evangelielezing begint met een bemoediging: Wees niet bang, kleine kudde! Het klinkt bijna alsof het over ons gaat. Een kleine kudde, een kleine gemeente, met allerlei redenen tot zorg. Wees niet bang, kleine kudde! zegt Jezus. Waarschijnlijk is dit vooral een verwijzing naar profetische teksten over de kleine kudde van rechtvaardigen die stand blijft houden. Maar de evangelist schrijft dat niet voor niets zo op. Ook tweeduizend jaar later mogen we ons bemoedigd weten, als kleine kudde met een onzekere toekomst voor de boeg. Ik denk zeker dat ook wij ons erdoor gesterkt mogen weten in vertrouwen. Vertrouwen dat God hoe dan ook een weg voor ons heeft, hoe die weg in de praktijk ook uit zal pakken. Wees niet bang, kleine kudde.... Daar ging het voorgaande evangeliegedeelte over. Wees niet bang, maak je geen zorgen. Maak je niet druk over wat je zal eten, laat je niet kwellen door zorgen, dat zijn beslommeringen waar alle mensen mee te maken hebben. Waar je schat is, daar is ook je hart. Het klinkt bijna als een cliché. Maar het helpt te bedenken wat werkelijk belangrijk is in het leven. Niet rijkdom, aanzien, carrière of wat voor materiele zaken ook. Maar aandacht, vriendelijkheid, medemenselijkheid, samen delen. Noem het kleine alledaagse tekenen van Gods Rijk. Zoek het Koninkrijk en al die andere dingen zullen je gegeven worden. Wees niet bang, kleine kudde!

Zo het zo makkelijk zijn? Aan de ene kant wel, want het begint met vertrouwen. Met het vertrouwen dat de Eeuwige achter ons staat. Toch is dat niet het hele verhaal. Als je de gasrekening niet kunt betalen, is vertrouwen alleen niet genoeg. Dan moet er toch echt iets gebeuren, dan heb je ondersteuning nodig. Ofwel om je huis te kunnen isoleren, ofwel om simpelweg de rekening te kunnen betalen. Niet alle zorgen zijn weg te redeneren met vertrouwen alleen. Na zijn bemoedigende woorden over niet bang zijn, gaat Jezus verder over waakzaamheid. Volgens mij is dat niet

zozeer bedoeld als voorwaarde. In die zin dat alleen waakzamen bij Gods kudde mogen horen. Het is misschien juist wel anders om. Wie bij Gods kudde hoort, wordt bemoedigd tot waakzaamheid. Want wie zijn hart bij Gods Rijk heeft, die is waakzaam.

Toch klinkt het als een behoorlijk intensieve opdracht. Altijd klaar staan met brandende lampen, dag en nacht... Zeker in vakantietijd is dat een heftige boodschap. We hebben toch allemaal momenten van rust en ontspanning nodig? Jezus zegt: "Sta klaar, doe je gordel om." Dat klinkt als de opdracht die de Israëlieten in Egypte kregen. Sta klaar om bevrijd te worden uit slavernij. In dat perspectief gaat het juist om bevrijding uit gevangenschap. Volledige beschikbaarheid kan een vorm van gevangenschap zijn. Of de gedachte dat je altijd op de toppen van je kunnen moet leven. Ik denk aan berichten dat werknemers tegenwoordig het recht hebben om als ze vrij zijn hun telefoon uit te zetten. We mogen als mens vrij zijn van knellende verplichtingen. Ook dat hoort in mijn ogen bij Gods heerschappij. Als waakzaamheid met Gods Rijk te maken heeft, dan kan het geen knellende verplichting zijn, dan zou het eerder een weg naar bevrijding moeten zijn.

Waakzaamheid heeft hier volgens mij te maken met openheid voor Gods heerschappij. Openheid voor een leven, niet vanuit angst voor dagelijkse zorgen, maar vanuit perspectief op een leven van aandacht en vrijheid. Vrijheid van angst, vrijheid van zorgen. En aandacht voor wat er in je directe omgeving nodig is, voor jezelf, voor anderen en voor God. Perspectief op een leven van aandacht en vrijheid. Misschien wel perspectief op een leven zoals Jesaja dat voor zich ziet. Een leven waarin geen plaats is voor zorgen, waarbij iedereen vrolijk kan zijn en vooral zichzelf kan zijn. Waar iedereen een plek heeft om te wonen en er geen dreiging is. Een wereld waarin wolf en lam gebroederlijk samen weiden. Dat zou toch prachtig zijn!

Volgens mij weet Jesaja ook wel dat een wolf met honger niet in staat is om van lammetjes af te blijven. Biologisch zou je kunnen zeggen: die arme wolf moet toch ook eten, en is het dan niet zielig voor het gras dat door het lam wordt gegeten? In dit geval is het waakzaam te zorgen voor een goed hek of een stal. Maar het beeld van de wolf en het lam is er niet minder mooi om. Het gaat om de gedachte van vrede, menslievendheid en samen delen. Om aandacht voor wat er werkelijk toe doet in het leven. Zorg voor mensen en dingen die werkelijk zorg nodig hebben. Aandacht voor de kwetsbaarheid van de natuur waarin wij leven. Soms denk ik wel eens dat de zorg om materiele zaken in ons economische wereldbeeld zo belangrijk is geworden dat we vergeten zijn hoe belangrijk de natuur om ons heen is. We weten al ruim een generatie dat we de aarde aan het uitputten zijn, maar in de praktijk blijkt het heel moeilijk het schip te keren. Zijn we niet waakzaam genoeg geweest als mensheid? Als het over milieu en klimaat gaat, valt het in de praktijk niet mee om je geen zorgen te maken. En misschien is een beetje zorgen maken ook wel goed, al was het maar om waakzaam te blijven. Maar als zorgen leiden tot moedeloosheid, helpt het nergens voor. Dan hebben we meer aan vertrouwen. Aan perspectief, aan het vooruitzicht dat het wél kan. Als je kan bedenken dat een wolf en een lam samen weiden, dan kan je ook bedenken dat de aarde een paradijselijke tuin blijft. Al zullen we daar wel iets voor moeten blijven doen. Gods Rijk, Gods heerschappij heeft te maken met recht en vrede. Met liefde en medemenselijkheid, met samen kunnen

delen. Met het vertrouwen dat er een weg naar de toekomst is, zelfs voor een kleine kudde zoals wij dat hier zijn. De dienaren in de gelijkenis worden beloond voor hun wachten. Als de heer des huizes eindelijk komt, al is het midden in de nacht, dan zullen ze samen eten en zal de heer de knechten bedienen. Zoals Jezus dat deed toen hij de voeten van de leerlingen waste. Misschien is dat wel het mooiste beeld van Gods Rijk. Samen eten, samen feest vieren of samen gedenken, waarbij het onderscheid tussen meester en knecht is weggefallen. Gezamenlijk als kleine kudde gaan we op weg naar onze toekomst. Gezamenlijk als mensheid, mét alle schepselen, zoeken we een weg naar een toekomst voor onze mooie aarde. Samen, in het vertrouwen dat God met ons mee gaat.

Amen